

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۹/۰۸/۲۷

داکتر محمد ایمل

سوله ټاکنې

سوله او ټاکنې دوه جلا خو تر یوه حده مرتبط مفاهیم دي خو د ملت غوښتنه سوله ده او سوله زموږ د پېشوا او گران پیغمبر ص ارشاد دی نو مخالفت ورسره د خدای ج او رسول کریم ص سره مخالفت دی.

سوله به انشاءالله راځي پدې چې د نړي هر جنگ د مذاکرو او مفاهمو په ترڅ کې ختم شوي دي. سوله نه بدیل لری او نه قیمت خو د جنگ قیمت افغان ولس ته د ورځې د دری سوه ځوانانو مرگ د دری سوه میندو زړونه داغول د دری سوه ښځو سرتور کیدل او د دری سوه خورانو بی وروره کیدل او د زرگونو ماشومانو یتیمیدل دي اوس هغه کسان چې انساني عاطفه او ترحم په نوم کوم شی پېژني له سولې سره به مخالفت وکړي؟ زما په اند هیڅکله نه خو هغه کسان چې توره سابقه لري افغان غمیزه ددوي د ناوړه کړوله امله تر نن پورې غځېدلې ده او په جنگ کې روږد شوی د بد نوم او سرمایو صاحبان شوی دی تر هغه چې ممکنه وي له سولې سره به مخالفت کوي په همدې هدف ټول هغه غیر متجانس افراد او ډلگيو لاسونه سره ورکړي او د سولې په وړاندې خنډونه جوړوي لکه سروردانش او همقامشان یی چې سوله د راتلونکي حکومت پورې ګنده کوي او د بیګناه خلکو په وژنو او ځورولو غواړی خپله توره ماضی نوره هم توره کړي، لدی خلکو خدای عقل اخیستي نور دنیا کې سیاسي مشران غواړی چه په تاریخ کې نیک نوم او نیکی کارنامې ثبت کړي خو دوی په خواشینی سره غواړي د سولې ضد او د ملت دښمنو عناصرو په نوم ځانونه ثبت کړي.

د سولې په اړوند ملي، بین المللی او سیمیزه اجماع جوړه شوی ده خو په لید لوریو او میکانیزمونه او د منافعو تقابل پروسه کونډه کړي ده چې زما په اند دا به دلایل وي:

■ لمړي: د کابل موجوده اداره یعنی ارگ او سپیدار سولې ته د مختلفو زاویو ګوري د بیلګې په توګه ارگ سوله خپله وظیفه او مسوولیت نه بولی او راتلونکي حکومت ته یې حواله کوي او ټاکنې ورته لمړیتوب لري خو که د پارلمانی ټاکنو شرمیدلو پایلو ته وکتل شی نو تر تقلبي ټاکنو بیا د ټاکنو تعویق بهتره دي پدې چې د ملت اکثریت چې د تخمین په اساس اتلس ملیونو افغانان واجد د رایو ورکولو دي دا رقم هغه وخت خپلې رایې ورکول یې شی چې واقعي او سراسری امنیت تامین شي چې د کابل اداره لدی کار څخه عاجزه ده او که

هسي د ملت سترگو ته خاوري بيا يې عاقبت ډير بد دي اميد چې دا كار ونه شي خو ارگ د كمپاين او د جعلي ټاكنو لپاره پيسې د اوسني تقلي پارليمان له خر پولو راټولي كړي دي خو اصلي مرسته كونكي يعنې امريكا واضيح وايي چې د سولي پروسه او برياليتوب ورته لمريتوب لري ډېته په كټو د ټاكنو احتمال ډېر كم دي خوداسي گنگوسي ارويدل كيږي چې اشرف غني د خليلزاد سره په پټ تفاهم كې د ټاكنو په كيدو او د جگړې په دوام تركيز كوي تر څو د طالبانو له مزيدو امتياز غوښتنو جلوگيري وكړي او هم خپله تاريخي ماته په افغانستان كې د يوې ابرومندې موافقې په لاسليكولو جبيړه كړي، خو بيا بل خوا داسې گنگوسي هم شته دي چې اشرف غني د واک د غځولو لپاره مصمم دي او د خپل بادار د پاليسي په ضد او د هندوستان په تشويق له سولې سره مخالفت كوي چې په دې ترڅ كې امريكا د سپېدار سره دې موافقې ته رسېدلی ده چې بين الافغاني موافقتنامه به دوی آمضا كړي ولو كه ارگ مخالفت كوي چې دا خبره د سپېدارد افغان دښمنه ايراني جاسوس مجيب رحيمي د يوه خبرې كنفرانس په ترڅ كې په زغرده بيان كړ.

■ دوهم د كور دننه سياسيون په هر قماش چې تړلي دي خو د سولې په ارتباط په يوه خوله دي چې په ټوله كې د اكثرينو يې د خپلو كټو خوندي كول او د كم شمير لپاره يې په رښتيا سوله او د ورور وژني ختمول دي هرڅه چې دى هغه به وي ولي د اوسني نظام اتيا سلنه د دوي په ولكه دي دا كه اردو ده كه پوليس او كه امنيت او يا هم ملكي لوړ پوړي كسان دي او يا هم افراد او دا دوه ويشته كاله سره جنگيدلي دي ، اوس له جنگ ستري شوى دى او هم يې بادارنو جنگ بايللى دى دا د ځانو د خلاصون او پانگو د ساتنې لپاره يو ښه فرصت گڼي او زما په اند هم دا ښه فرصت دى چې وطن ته سوله راشي ماهي چې هر وخت له ابو ونيسي تازه وي، نو دا فرصت بايد ښه مديريت شي ورنه خداى ناخواسته لكه د ژنيو په مذاكراتو كې چې روسانو پښې وايستلي او افغانان يې په داسي غم گرفتار كړل چې تر نن پورې د غم په ټغر ناست دي ويړه شته چې بيا تاريخ راباندې تکرار شي.

خبره د سرو او زيرو خطونو دا هسي د سولې سبوتاژ كول دي او بس هغه مثل دي چې د لو- گري زړه لو ته نه كېږي نو لور په لوته اچوي دا كړوكې يې سر كړي دي لكه اساسي قانون، د نظام پايښت، د ښځو حقوق د اتلسو كالو لاس ته راوړني ... او داسي نور تر اوسه په كراتو او مراتو پدې توتيايي تېرك په مسكو، دوحې، واشنگتن ، اسلام اباد، دهلي، تاشكند او پيكنگ كې ورباندې توافق شوى چې پاسنى ارزښتونو به ساتل كېږي خو مثبت بدلونونه به حتمي وي لكه كار به اهل كار ته سپارل كيږي، داسي نوره د منلو نده چې حماسې، موثر شوى، تېنگي، خردوان به والى ، جنرال او وزير وي او يا هم كه توپكي مرشي ماشوم زوى يا لور به د ارگ مشر مشاور وي يا به اعزازي جنرال او قوماندان وي يا به لوركي سفيره كيږي او همداسي قانون اساسى د ټولني د اړتياوو په بنسټ قابل تغيير او تعديل كېدى شي او بيا زموږ دا شل ورقه قانون اساسي له شاه امان الله خان را نيولى تر حامد خان كرزي صرف يو څو مادي لكه د نظام نوم، د بيرغ رنگونه، نشان د دولت د مشر كارى دوره باندې بدلون بدلون راځي نورنو كوم بدلون نه پخوا چې راوستى او نه به يې وروسته له دې راو ي، متاسفانه هر ډله چې قدرت ته ورسى اول خپل وخت په دي ضايع كړي چې نوى قانون اساسى جوړي وي حال دا چې په همغه زړه نسخه لږ گوټي مټي ووهى يو څو تنه پكې امتيازات واخلي او بس نور نو همغه اش همغه زړه د نيا كاسه ده ، بيا د پخوانى دولت كارونه ولو چې مثبت هم وي ضرب د صفر كړى او خپله هم چې تر څو ځان برابر كوي بل يې راوغورځوي دا خپل يو غټ عامل زموږ د پسماندگى دي.

د اتلسوکالو په مثبتو لاس ته راوړنو باندې ټولو په یوه خوله توافقي کړي که طالبانودى که د کابل میشته سیاستون، مدني فعالانو، خارجیانو په مجموع کې او بلاخص امریکایانو، په شمول د اردو د نه منحل کیدو خو ارگ هم په دغو توافقاتو ښه خبر دی خو اوس غواړي چې لدی مواردو کمپاڼي گټه پورته کړي ارگمشر په هر بیان کې همدا تکراري چیغې وهي چې په اردو او اتلسو کالو لاسته راوړنو معامله نکره حال دا چې نننیا دا مسایل حل شوی بلکې د باوری سرچینو په اساس د موثقتي اداره یا حکومت په خبرو هم توافق نظر موجود دی د ارگ او سپیدار سره هم مشورت شوی دی چې سپیدار خپله موافقه ښودلې ده خو ارگ بیا ملاحظات لري حتی د موثقتي اداره په ترکیب او اعضاو هم بحث شوي، په خو متاسفانه دا هر څه له ملت څخه پټ ساتل شوی دوی باید ملت ته وضاحت ورکړي او ملت باید په جریان د واقعات کی وی پدی چې اصلی قرباني ملت ورکوی.

دا د راتلونکي موافقتنامي غټ ټکي دی چې ښخړلو ډلو ته ورکول شوي په شمول د ارگ او سپیدار:

د خلیزاد او طالبانو تر مینځ د سولې مذاکراتو کې په داسې یوې مسودې موافقه کیدونکي ده:

له انګلیسي متن نه ژباړه او خلاصه:

[د امریکا یې پوځونو دوتلو جدول په لومړۍ پړاو کی به ۵۰۰۰ پوځونه و ایستل شی او پاتې نور پوځیان به ددو کلونو په موده کی به ټول عسکر وایستل شی

د دواړه لورو د بندیانو خوشي کول او له تور لست څخه د طالبانو د اسلامي "امارت" د مشرانو ایستل د بې طرفه اغېزمنو ملي اشخاصو څخه د لنډمهاله ادارې تشکیلول چې لږ تر لږه یو نیم کال وخت به ولري دیو نیم کال په موده کی د (دعالي شورا) په نوم د یو با صلاحیته دولتي ارگان جوړیدل او دهغې لخوا، د اساسي قانون تعدیلول د کورنۍ جګړې د بیا پیل کیدو د مخنیوی په منظور ټولې غاړې باید تړون ته ژمنې اوسي، پدې خاطر د څارنې د یوې نړیواله قوه جوړول د څارنې دا ډله د ملګرو ملتونو له هغه غړو هېوادونو څخه جوړیږي چې کومه ډله ځان ور څخه په خطر کې ونه ګڼي، د ملي اردو او د پولیسو پر ځای پاته کیدل او د نوی اساسي قانون تر جوړیدلو او ابلاغ پوری د اوسني قانون څخه ملاتړکول وروسته د ملي اردو او پولیسو په تشکیل کی د اصلاحاتو راوستل او د طالبانو د اسلامي "امارت" ځواکونه ورسره مدغم کول دا تړون سعودي عربستان، عربی اماراتو، قطر، امریکا، روسیې ایران، چین، او له پاکستانه پرته ټولو اغېزمنو او مشترک المنافع هېوادونو تائید کړدی پاکستان ددغه تړون دمنلو په بدل کی دامتياز په توګه بشپړه مالي مرسته تر لاسه کړی خو د سیاسي امتياز، ډیورنډ په پوله دامنیت تضمین، د افغانستان سره دسوداکریزو اړیکو دپراختیا له هند سره دافغانانو داریکو د محدودولو په لټه کی دی.

دا تړون نږدې ۱۲ دولسو هېوادونو امضاء کوي او دغه هېوادونه به مکلفیت لري چې دبیا جنگ جګړو مخنیوی وکړي، که کومه ډله یا کوم هېواد دتوافق مخالفت وکړي پاتې ټول هېوادونه به سر غره ونکی هېواد او ورسره تړونه یا تړلي ډله محکوموي او تحریموی به یی.

دتړون په لاندې جزیاتو یا بندونو پرکړه لیک تسوید شوی خو دامریکا او طالبانوداسلامی "امارت" لخوا تصویب شوی لاندی د بې طرفه متفقي څارندوي ډلی ټاکل او تر اړینه وخته پوري یې دندې او دکار مهال ویش مشخص کول.

د عالي شورا دغړو دانتخاب په اړه واضح تعریف نه تر سترګو کیږی د مثال په ډول طالبان تر اوسه پدې موقف کی دی چې دهېواد له عالمانو یوازي دوی نمایندګي کوي نو باید ټول یا له څلورو دري برخي یوازي هغه دیني عالمان وي چې د طالبانو د "امارت" فعاله غړي وي او دي، طالبان مولوي متوکل او عبدالسلام ضعیف نور خپل کسان نه بولي، مګر پدې اړه ښکاره خبره ده چې هر یو به چني وهي خو بالاخره دیومشخص تعریف له مخي به افغان مستقل دیني عالمان دعالي شورا غړیتوب ولري، د اساسي قانون له تعدیل او تصویب څخه وروسته به دټاکنو نوی قانون جوړیږی په اسلامی طرز او طریقه.

بیا به ټاکنې ترسره کیږی بریالی ډله به واک تر لاسه کوی او ناکامه ډله به اپوزیسیون جوړه وی مګر عالي شورا به مستقیله وی او دنده به یې دقوانینو تصویبول اومنظوره ول وی او ریاستي یا اجرائتي دستگاه ته به مشوره او هدایت ورکوي..]

د تشویش او اختلاف ټکي د اینده نظام نوم دي چی امارت اسلامی افغانستان به وی ؟ او یا جمهوري اسلامی افغانستان ؟ لا ښخ پاتي دی او دا کار قصداً او عمداً بین الافغاني مذاکراتو ته مو کول شوی دی غالباً د دی لپاره چی امریکایان ټولي زیدخه کړي ځانته احتیاج او له هرې خوا څخه امتیازات واخلي او یا هم په خالی مصطلحاتو افغانان سره وجنگوي.

زما په اند دا که جمهوري اسلامي افغانستان وي که امارت اسلامی افغانستان خو هدف دا دی چی اسلام رسمی دین د افغانستان دی او د امام ابوحنیفه رح مذهب رسمی مذهب دی او دا دوه اصله یا مواد د افغانستان په ټولو اساسي قوانینو که درج شوي حتی د مارکسیزم – لینیزم د پیروانو د وخت په قانون اساسي کي خو مهمه دا ده چی پدې عمل وشي نه دا چی د کاغذ پر مخ پاتي وي، ښه به دا وی چی نورنو په خالی مصطلحاتو، د بیراغ په رنگ او نشان وخت ضایع نکړو همدغه دری رنگ اوسني بیراغ همدا فورم او نشان او همداراز ملی سرود باید وساتل شی.

موږ باید له نورو ملتونو زدکړو چی ملی مسایل سري کرښی دی غیر قابل تغیر او تبدیل دی ولو که څوک صرف د خولي اهانت هم ورته وکړي هغه ته په قانون کي جزاگانې ټاکلې شوی اوپر متخلف عملي کيږي خو زموږ په وطن کي متاسفانه داسي غداران هم په سرو سترگو گرځی چی عملاً د گران افغانستان د نوم او سرحداتو د تغییر غوښتونکي دی راشی د طالبانو د مشر مرحوم ملا محمد عمر د لطیف پدram سره پر تله کړي کله چی پنجابیانو ورڅخه و غوښتل چی د دیورند کرښه د افغانستان او پاکستان رسمي سرحد په نوم موافقه وکړي د ملا محمد عمر اخوند ځواب دا وا چی دا ټول امارت مي راته مشوره راکړي چی امضاء يي کړه که به بالا دستخط ورباندې وکړم نور دا شيان له ما و نه غواړی خو پدram علنی او رسمی د خپل کمپاین شعار دا ټاکلي چی دیورند د افغانستان او پاکستان رسمي سرحد دی او یا هغوي چی طالبانو د پاکستان کسان گڼي دوی پخپله د ازغن تار، په کرښه د خندق ایستل، دافغانستان په دننه خاوره کي د دروازو جوړول امضاء کړي، د کنړ، ننگرهار او پکتیکا په مظلوم ولسو د پنجابی فوج په توپچی او راکتی حملو مهر د سکوت ایښی دی دا او دیته ورته کارونه ملت ته ښه معلوم دی او راتلونکي نسلونو به ورباندې قضاوت وکا بیا به غدار او وطنیار معلوم شی.

په لنډو ټکو کي سوله وشي امنیت به تامین شي وروروزنه به ختمه شي، موثقت حکومت یا اداره د لنډ او معین وخت لپاره د غیر متنازع کسانو جوړشي چی دنده يي صرف د حکومت یومیه کارونو ترسره کول او د راتلونکو ټاکنو ترسره کول وي د موثقت حکومت اعضا باید چی نه ولسمشری ته کاندید وی او نه یی هم معاونیتو ته او د رڼو ټاکنو تضمین وکړي .

او که ټاکنې وشي چی احتمال یی ډیر کم دی نو نتایج به ډیر بد وی پخوانیو ټاکنو ته په کتو بیا بل جان کيږي راځي د گوري د اچار حکومت به راته جوړي وي دا ځل به سل سري حکومت وی او بل دا چی پدی ټولو ټاکنو کي چی تر اوسه ترسره شوي د پښتنو غوڅ اکثریت ورځني محروم پاتي شول نور نو دا نه عادلانه او نه هم د منلو ده چی لداسي مهمي پروسې محروم شي او په مجموع کي ټول اړخونه په شمول د طالبان د افغانستان په راتلونکي ټاکنوکه سهم واخلي او نور د کودتاگانو، زور او د پرديو په مټ قدرت ته د رسیدو سلسله ختمه شي .

دتل پاتي سولي او ودان افغانستان په هیله

يادونه:

که چيري گران لوستونکی و غواړی چی د دی ملی ليکوال نوری ليکنی هم ولولی، نو کولای سی چی، پر انځور باندی د «کلیک» په اجرا کولو سره د ليکونکی مقالې او مطالب د «آرشیف» فهرست ته، لار ښودنه تر لاسه کړی!

سوله ټاکنه

mohamad_emel_sola_taaney.pdf